

Bielčan

Noviny obce Veľký Biel

8. číslo
december 2009
NEPREDAJNÉ

www.velkybiel.eu

Úvod

*V mene starostu obce Antona Dantera,
obecného zastupiteľstva a redakčnej rady
Vám prajeme príjemné prežitie
vianočných sviatkov, veľa šťastia
a zdravia v roku 2010.*

Udalosť

Vianočné trhy

Ako sa už stalo tradíciou, aj tento rok výbor ZO – Slovenský zväz záhradkárov zorganizoval štvrtý ročník vianočných trhov.

V sobotu s magickým dátumom 12.12.2009 sa predávajúci už od skorého rána pripravovali a aranžovali svoje predajné pulty s vianočným sortimentom. O desiatej ráno sa otvorili brány kultúrneho domu a ľudia začali prichádzať a vychutnávať vianočnú atmosféru. Tieto jedinečné chvíle dotvárala aj príjemná vianočná a ľudová hudba, voňavý punč, kapustnica a dobroty z bufetu. Hneď pri vchode do sály bol stánok s medom domácej výroby, ďalej krásne naaranžované vianočné vence a ikebany rôznych tvarov a veľkostí. Ďalším stánkom bola Nezábudka, kde ste mohli nájsť ručné výrobky detičiek a rodičov zo Združenia na pomoc

rodinám so zdravotne postihnutými deťmi v Turni. Vedľa boli drotárske ručné výrobky, ďalej domáce pečené oblátky, trubičky, lokše a rôzne druhy syra, ktoré predávali naše babičky. Na druhom konci sály predával pán starosta a jeho manželka vianočný punč, z ktorého bol finančný výťažok venovaný, ako každý rok, klubu dôchodcov. Tu treba spomenúť kurióznu nehodu so šťastným koncom. Keď sa malý plynový ohrievač punču minul, pri výmene plynu nastal mierny požiar. Našťastie

sa nikomu nič nestalo. Na trhoch ste mohli vidieť aj zaujímavé ručne vyrábané šperky a náramky z kože a rôznych kamienkov, ktoré na mieste tvorila pani z Galanty. Hneď oproti sa predával tradičný, ale pre niekoho vždy užitočný vianočný darček – ponožky. Ďalej to boli šperky z ktorých každý jeden bol unikát od našej mladej „Bielčanky“. Zaujímavým a zároveň praktickým sortimentom boli aj košíky vyrábané šikovnými rukami žien zo sušených kukuričných listov a košíky z novinového papiera. Tieto výrobky sú oba dôkazom toho, že aj z „odpadov“ sa dá vyrobiť pekný estetický produkt, ktorý navyše neničí prírodu na rozdiel od

plastových výrobkov. Domáci produkt v podobe originálne vyzdobených perníkov a medovníkov s vianočnými motívmi predstavila naša ďalšia šikovná „Bielčanka“ z Malého Bielu. Na ďalšom stole ste mohli nájsť špeciálnu prírodnú a liečivú kozmetiku, vedľa zasa domáce pálenky a dobroty ako masť chlieb s cibuľou. Azda najväčší stánok bol s vianočným sortimentom; ako ozdoby, dekoračné ozdoby, sošky, vianočné ruže atď. Posledný bol stánok klubu dôchodcov, kde ponúkali rôzne domáce dobroty a vínečko.

Aj keď boli tieto trhy už štvrtými, nemali takú vysokú návštevnosť ako po minulé roky. Ale aj napriek tomu si návštevníci užívali priateľskú atmosféru a každý si niečo vybral z ponúkaných výrobkov. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník tohto výnimočne príjemného podujatia. A tí, ktorí ste nestihli prísť tento rok, si už teraz do kalendára napíšte poznámku, aby ste stihli ten ďalší.

Text a foto: Katarína Horváthová

Na návšteve u „Zvedavých chrobáčikov“

Našu škôlku radi máme, kopec hier v nej zažívame. Všetličo sa dozvieme a čosi Vám povieme.

Ďakujeme za vymaľovanie škôlky, nové okná, ba aj novú fasádu. Príďte sa aj dnu pozrieť, zlepšíte si náladu.

Nové skrinky, hračky, kúpeľne ba aj postieľky, ďakujú Vám a do novej škôlky sa už tešia Vaše deti a aj pani učiteľky.

Týmto slovami ďakovali malí škôlkari vedeniu obce, ale hlavne pánovi starostovi Antonovi Danterovi na obecnej slávnosti za zrekonštruovanú, vynovenú budovu materskej školy, ktorú opravili ešte v auguste, pred začatím nového školského roka.

2. septembra 2009 sa naša materská škola opäť naplnila deťmi. V tomto školskom roku je zapísaných 70 detí, ku ktorým v januári pribudne ešte ďalších 6 malých drobcov.

Začali sme nový školský rok, ktorý pre nás znamená zmeny vo výchovno-vzdelávacom procese, ale aj v organizácii materskej školy. Otvorením štvrtej triedy sme vyšli v ústrety všetkým rodičom s trvalým pobytom v našej obci, ktorí svoje deti zapísali už v marci do MŠ. Trieda je zriadená v budove Školského klubu detí pri Základnej škole vo Veľkom Bieli.

Od 2. septembra 2009 realizujeme výchovno-vzdelávací proces podľa Školského vzdelávacieho programu „Zvedavých chrobáčikov“, ktorý obohacuje výchovu a vzdelávanie o multikultúrnu výchovu a rozvíjanie axiologizácie osobnosti dieťaťa smerujúcej k tolerancii, k poznaniu a rešpektovaniu rozličných kultúr a k utváraniu pozitívneho vzťahu detí k základným životným hodnotám, ako aj k poznaniu a rešpektovaniu ľudských práv prostredníctvom hry, edukačných aktivít a mimoškolských činností v rámci predprimárneho vzdelávania.

ŠVP obsahuje kľúčové kompetencie a výkonové štandardy, ktoré by deti materskej školy mali dosiahnuť na konci predprimárneho vzdelávania a byť tak pripravené na vzdelávanie v laviciach základnej školy. Vo výchovno-vzdelávacom procese je našou snahou vytvárať také podmienky, ktoré umožňujú deťom aktívne učenie hrou, v ktorej má hlavné miesto zážitkové učenie. V triedach vytvárame príjemné, bezpečné, podnetné a estetické prostredie.

V materskej škole ponúkame od októbra aj krúžkovú činnosť, v rámci ktorej sa deti majú možnosť oboznámiť s anglickým jazykom na elementárnej úrovni formou hry v spolupráci s jazykovou školou Future school, a krúžok zobcovej flauty v spolupráci SZUŠ Renaty Madarásovej.

Hlavným cieľom je, aby deti našej materskej školy boli samostatné, sebavedomé a sebaisté, s vlastným myslením a vôľou, schopné vytvárať si vlastný názor, rešpektovať názory iných, schopné pozeráť sa okolo seba, tvorivo premýšľať a konať.

Naša materská škola žije čulým spoločenským životom, poriadame a zúčastňujeme sa rôznych podujatí, ktoré tvoria neodmysliteľnú súčasť výchovnej činnosti a podporujú celkový rozvoj osobnosti dieťaťa.

V tomto školskom roku sme sa opäť zúčastnili Výstavy ovocia a zeleniny, ktorú organizoval Zväz záhradkárov vo Veľkom Bieli. Záplavu ovocia, zeleniny a prekrásnych kvetov sme spestrili našimi výtvormi z plodov jesenných záhrad, medzi ktorými nechýbali ani chrobáčky jednotlivých tried našej MŠ – motýlik, lienka, včielka a mravček. Deti si výstavu so záujmom pozreli. Bruška im potešilo ovocie a zeleninka, ktorú škôlke venovali organizátori výstavy. Ďakujeme.

V októbri sme absolvovali plavecký výcvik v hoteli Senec v spolupráci s Plaveckým klubom Delfin. Našou snahou je, aby deti pred vstupom do ZŠ zvládli základy predplaveckej prípravy.

Výcviku sa zúčastnilo 17 detí najstaršej vekovej skupiny. Deti si vopred pripravili plavky a plavecké čiapky a už sa nevedeli dočkať, kedy príde ten deň, keď sa začne ich plavecké dobrodružstvo. Nakoniec sa dočkali a spolu s trénerkou pani Pipíškovou si mohli vyskúšať rôzne plavecké štýly – kraul, prsia, znak. Vo vode zažili veľa zábavy a ani nezbadali, ako rýchlo uplynul čas výcviku, ktorý trval jeden októbrový týždeň. Po úspešnom zvládnutí plaveckého výcviku každé dieťa dostalo „mokrý“ diplom a sladkú odmenu, pričom pani trénerke sľúbili, že v máji sa opäť stretnú a zdokonalia si svoje plavecké zručnosti.

Pri tejto príležitosti by sme sa chceli poďakovať p. Draveckému, ktorý bol aj tento rok ochotný sponzorsky zabezpečiť autobusovú dopravu detí.

Tak, ako po minulé roky, aj tento rok sme vďaka spoluúčasti rodičov detí, známych, priateľov a tiež obyvateľov obce organizovali zber papiera. Finančný výťažok zo zberu bude použitý na zakúpenie učebných pomôcok pre deti materskej školy.

Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším sme kultúrnym programom spríjemnili chvíle starším ľuďom v Klube dôchodcov. Odmenou za vynaloženú prácu nám bol neutíchajúci potlesk, radosť i slzičky v očiach našich starkých.

V novembri sme zorganizovali slávnostné predstavenie pre starých rodičov našich detí. Deti vystúpili s bohatým programom popretkávaným hudbou, tancom a milými básničkami i scénkami. Na znak úcty deti zhotovili pre svojich starkých milé darčeky. Aj tu nás naši milovaní obdarili potleskom a slzičkami smiechu, hrdosti, či radosti.

Do materskej školy pravidelne pozývame aj umelcov, ktorí svojim programom spestrujú život deťom v MŠ. V októbri a novembri deti prežili pekné dopoludnie s manželmi Stražanovcami a divadielkom Bum-Bác pri rozprávkach „Lenivý Kubo“ a „Kocúr v čizmách“.

Zavítali k nám aj hudobníci s hudobnou rozprávkou „Ide, ide muzika“, prostredníctvom ktorej deti spoznávali rôzne hudobné nástroje, hudobné žánre a tanečné štýly. Tiež sa mohli presvedčiť, aká je hudba dôležitá, akú nám prináša radosť a uspokojenie.

V našej materskej škole nezabúdame ani na zdravie našich drobcov. Okrem toho, že každá streda je u nás ovocným dňom, v rámci témy „U zubára“ nás navštívila diplomovaná dentálna

hygienička, teta Ľubica Fülöpová, ktorá formou zaujímavej besedy upozornila deti na potrebu dodržiavania dentálnej hygieny a starostlivosti o vlastné zúbky i celý organizmus.

Rodičovské združenie spolu s vedením MŠ zorganizovalo v novembri už 12.

ročník Katarínskej zábavy. Aj tento rok čakala prítomných bohatá tombola, výborná hudba a samozrejme dobrá nálada. Finančný výťažok z akcie bude použitý na zakúpenie hračiek pod vianočný stromček a na doplnenie učebných pomôcok.

Aj touto cestou sa chceme poďakovať všetkým rodičom, ktorí zorganizovali toto podujatie a taktiež sponzorom za ceny, ktoré venovali do tomboly.

Veľké poďakovanie však patrí aj rodičom za ich sponzorské dary a všetkým fyzickým a právnickým osobám, ktoré prispeli 2 % z daní, na základe čoho bolo možné zrealizovať zakúpenie a inštalovanie záhradnej atrakcie s hojdačkami, šmykľavkou a preliezačkami, ktorá zdobí dvor materskej školy a slúži pre radosť všetkých detí MŠ.

Na záver nášho príspevku, ktorý odkryl aspoň zlomok toho, čím všetkým sa snažíme spestriť detstvo našich detí v MŠ, Vám chceme v mene našich detí i celého kolektívu, ktorý sa s nesmiernou láskou denne stará o Vaše nám zverené poklady – Vaše deti, zo srdca zaželať pokojné a požehnané vianočné sviatky a radostný rok 2010.

Pedagogický kolektív MŠ

Príchod Mikuláša a slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka

December sa tradične zaraďuje medzi tie mesiace v roku, keď si ľudia vo svojich domovoch užívajú pohodu a sviatočný pokoj a pripomínajú si narodenie Ježiša Krista. Vianočnému obdobiu predchádza ešte jeden nemenej známy sviatok svätého Mikuláša. Práve 6. decembra by si každé dieťa, ktoré večer predtým vyloží na okno svoju čizmu, malo v nej nájsť ráno sladkú odmenu.

Opäť, ako sa už stalo v posledných rokoch dobrým zvykom, zavítal Mikuláš aj do našej obce. Tentoraz v predstihu už 4. decembra. Mikuláš postupne so svojimi pomocníkmi anjelom a čertom navštívil deti v

materskej škole, základnej škole a na záver sa stretol s deťmi na detskom ihrisku pri kultúrnom dome. Keďže sa Mikuláš za našimi deťmi tak ponáhlal, bolo jasné, že má pre nich pripravené sladké prekvapenia. Deti sa príchodu Mikuláša veľmi potešili a privítali ho rôznymi básničkami a pesničkami. Tie menej smelé sa len tichučko usmievali, ale obdarované boli samozrejme aj ony. A aby dospeláci nezavideli, aj pre nich bol darček pripravený. Ešte v ten večer sa v kultúrnom dome uskutočnilo slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka. Na úvod programu sa v sále vypli všetky svetlá a malý anjelik prekráčať s horiacou prskavkou pomedzi ľudí až k pódiu, kde rozsvietil vianočný stromček. Potom nasledoval kultúrny program, v rámci ktorého vystúpili so svojim programom deti z materskej aj základnej školy, opätovne

vystúpili malé brušné tanečnice z Trnavy a na záver kultúrneho programu zaspieval pár pesničiek aj náš spoluobčan a kamarát Laco Bognár. Keďže bolo pripravené aj malé občerstvenie môžeme konštatovať, že sa nasýtilo telo aj duša a všetci, ktorí sa podujatia zúčastnili, odchádzali s pekným zážitkom, ktorý naštartoval decembrovú vianočnú atmosféru

RF

Prvá písomná zmienka o obci Veľký Biel

Podľa tajomníka Heraldickej komisie PhDr. Ladislava Vrteľa, starobylá obec Biel je v dokumentoch po prvý raz doložená z čias vlády kráľa Ondreja III. r. 1294 pod názvom Beel, ako kráľovský majetok, patriaci Bratislavskému hradu a Bratislavskej kapitule, ktorá ho 31.10.1294 predala majstrovi Petrovi Olgyaiovi. Prvú zmienku o obci potvrdil aj maďarský Národný archív e-mailom zo dňa 2. októbra 2009, na vyžiadanie starostu obce.

(Spis: Magyar országos levéltár – nagykutató 1234-1536, codex diplomaticus patriae Budapest, 1879.144 (139.sz))

Anton Danter, starosta obce

Az első íradós említés községünkéről Magyarbélrol

PhDr. Ladislav Vrteľ – Herald. Bizottság titkára a község szimbólumairól kiadott dokumentációban említést tesz arról, hogy hivatalos okiratok szerint községünk előbb Beel néven szerepel – első ízben 1294 – ben III. Endre király uralkodása idején említik, mint a pozsonyi várhoz tartozó birtokot. 1294 – ben a Béli várjobbágyok eladják földjüket Olgyai Péter mesternek. A fent leírtakat hivatott igazolni a Magyar országos levéltár elektronikus levele is, amelyet a polgármester kérésére küldtek ez év október 2-án.

(Az oklevél szövege megtalálható: hazai oklevéltár 1234 – 1536, codex diplomaticus patriae, Budapest, 1879.144 (139.sz))

Danter Antal, polgármester

Svätokatarínske požehnanie mladého vína a ovocia

Svätokatarínske požehnanie mladého vína a ovocia 15. 11. 2009. Záverom roka už tradične hodnotíme, spomíname aj plánujeme - v zamestnaní i v rodinách. Túto tradíciu dodržali aj veľkobielski záhradkári, ktorí v polovici novembra rekapitulovali činnosť svojej základnej organizácie v roku 2009. Záverečné "účtovanie" prebiehalo aj tento raz v rámci Svätokatarínskeho požehnania mladého vína a ovocia v obecnom kultúrnom dome.

Okrem starostu obce Antona Dantera s manželkou a farára d. p. Jozefa Adamkoviča, prijali pozvanie aj Drhc. prof. Ing. Ivan Hričovský, DrSc. a Ing. Henrich Menke, tajomník OV SZZ. V oficiálnej časti programu Ing. Ján Medelský okrem nich privítal aj členov cimbalovej muziky Višňa z moravskoslovenskej Ostrožskej Lhoty, ktorí k nám tento rok zavítali už po tretí raz.

Pre mnohých účastníkov požehnania bolo asi prekvapením, keď po úvodnom slove Ing. Medelského, po prvý raz zazneli tóny

záhradkárskych hymny, ktorú si vypočuli postojáčky. Činnosť bielských záhradkárov vo svojom príhovore zhodnotil predseda ZO Ján Kaloud. Vyzdvihol predovšetkým mimoriadne úspešnú

okresnú výstavu ovocia, zeleniny a kvetín, ktorá rozsahom produktov aj aranžmánmi výrazne predčila porovnateľné výstavy. Pozornosť venoval aj veľkobielskym záhradkárom, ktorí úspešne reprezentovali obec a najmä svoje pestovateľské umenie na 14. celoslovenskej výstave O najkrajšie jablko a na 1. ročníku výstavy O najkrajšiu hrušku (27. - 30. 10. 2009) v Nitre, kde sa na popredných pozíciách umiestnili Jozef Kakaš zo Školskej, Štefan Takáč zo Seneckej a Jozef Trtek z Bratislavskej ulice. Tohoročné úspechy veľkobielskej ZO SZZ majú mimoriadny význam aj ako dôležitý propagačný nástroj, prostredníctvom ktorého sa Veľký Biel opäť pozitívne zviditeľnil na významných celoslovenských podujatiach. Úspechy záhradkárskej obce však môžu (a mali by) motivačne pôsobiť aj na mladších pestovateľov ovocia a zeleniny!

Po vyhodnotení činnosti ZO SZZ nasledoval kultúrny program, v ktorom sa podvezení m. Adriany Šimonovej a Tünde Leginusovej (bývalej a súčasnej riaditeľky MŠ) predstavili spoločnými aj sólovými vystúpeniami detí z obcej materskej škôlky - bol to skutočne milý a dojemný zážitok! Efektívnymi, v niektorých momentoch až akrobatickými tanečnými kreáciami zaujala prítomných Anka Nagyová. Spev, recitáciu aj tanec piatich dievčatiek a jedného chlapca, ako aj vystúpenie Anky Nagyovej odmenilo publikum spontánnym potleskom. Potom už Ing. Medelský požiadal d. p. farára Jozefa Adamkoviča, aby požehnal prinesené produkty pestovateľov. Po spoločnej modlitbe posvätil okrem vína a ovocia aj nový znak veľkobielskej ZO SZZ. Za vykonanie aktu požehnania pánovi farárovi poďakoval Ing. Medelský a zároveň požiadal o príhovor prof. Ing. Ivana

Hričovského, DrSc. Ten najprv vyzdvihol úspechy veľkobielskej ZO SZZ i jej členov samostatne a zároveň apeloval na mladšiu generáciu, aby zachovala pestovateľské tradície, zdedené po starých otcov. Upozornil na skutočnosť, že priemerný vek slovenských pestovateľov v posledných rokoch výrazne rastie, čo svedčí o klesajúcom záujme mladých ľudí o domáce pestovanie ovocia a zeleniny! Tento negatívny trend označil za dôsledok kunzumného spôsobu života, v ktorom samovzdelávanie v odbore a pestovanie kvalitných domácich produktov nahrádza bezpracné a realitne ľahké získavanie nekvalitného ovocia a zeleniny od zahraničných veľkopestovateľov. Spolu s nezdravými stravovacími návykmi najmä mladších generácií sa to už začína negatívne prejavovať na ich zdravotnom stave. Za zachovávanie pestovateľských tradícií a za úspešnú prezentáciu na výstave v Nitre odovzdal Ing. Henrich Menke pánom Kakašovi, Takáčovi a Trtekovi diplom.

Po ukončení oficiálnej časti podujatia Ing. Medelský pozval pred pódium cimbalovú hudbu VIŠŇA, poprial všetkým účastníkom

dobrú zábavu a príjemné posedenie pri moravských pesničkách, mladom veľkobielskom vínu, skvelých slaných aj sladkých pečených dobrotách - a batyu-bál sa začal. Tancovali deti, neskôr aj dospelí, pri stoloch prebiehali obdorné aj priateľské debaty, v sále kultúrneho domu vládla príjemná, družná atmosféra, aká vládne medzi ľuďmi, ktorí sa poznajú a vedia o sebe... no, skoro všetko. Nálada vydržala do polnoci, keď z "kulturáku" odchádzali svorne poslední účastníci aj muzikanti. A tak sa medzi tohoročné úspešné podujatia záhradkárov zaradilo aj požehnanie mladého vína a ovocia spolu so slovensko-maďarsko-moravským batyu-bálom.

text a foto: Juraj Bondora

Ospravedlnenie

Ospravedlňujem sa čitateľom za uvedenie nesprávnej informácie v predošlom čísle Bielčana v článku o Okresnej výstave ovocia, zeleniny a kvetín, v ktorom som nesprávne uviedol, že výstavu otvoril Ing. H. Menke. V skutočnosti ju otvoril JUDr. František Varga.

Výzva na účasť na výstave ITF SlovakiaTour

Upozorňujeme Vás na možnosť aktívne sa zúčastniť prezentácie obce Veľký Biel na medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu ITF SlovakiaTour. 16. ročník veľtrhu sa bude konať v dňoch 21. - 24.12.2010 v areáli výstaviska INCHEBA Expo Bratislava a v rámci prezentácie našej obce a nášho regiónu by sme uvítali účasť firiem, organizácií alebo aj jednotlivcov, ktorých výsledky práce by mohli byť dobrou reklamou našej obce. Blížšie informácie môžete získať na miestnom obecnom úrade.

Veľký Biel a cestovný ruch

Možno vás titulok článku pobavil, možno zaskočil, možno je vám nejaký cestovný ruch ukradnutý. Veď čo už by turisti v Bieli našli? Pridrahý hotel Kotva, neprístupný barokový kaštieľ, čisté jazero s neudržiavaným a permanentne zašpineným okolím, večne zamknutú neogotickú kaplnku s novými maľbami na obecnom cintoríne, barokový kostol s nevábnu fasádou, tri hostince a dve kaviarničky, reštauráciu (aj tá je už v katastri Senca), víno z miestnych pivníc, perfektný futbalový štadión a v priebehu roka zopár veselých podujatí? Tak o akom cestovnom ruchu v obci to má byť?!

Žijeme v období, keď sa menia naše vzťahy a predstavy o náplni práce, o vlastnom uplatnení. Mladí absolventi pracujú v profesiách, ktoré nevyštudovali, ľudia v strednom veku sa rekvalifikujú na profesie celkom odlišné od ich pôvodných, a tí, ktorí sa blížia do dôchodkového veku, hľadajú činnosť, v ktorej by uplatnili celoživotné skúsenosti. Pre všetkých je jednou z alternatív práve cestovný ruch.

Predstavme si obecný produkt CR ako obrovskú pizzu: ak jej v správnych kombináciách dodáme tie správne ingrediencie, vytvoríme práve takú, aká spĺňa naše predstavy o dokonalej chuti. Bude to obľúbený syr s pikantnou klobáskou, do chrumkava opečená slaninka s vajítkom alebo so zeleninovou oblohou? Samozrejme, bez "našich" špecialít je to len chuťovo fádna placka z múčneho cesta!

Ak sa chystáme na dovolenku, vyberáme si takú destináciu, ktorá spĺňa naše očakávania podľa aktivít, ktorými si chceme vyplniť voľný čas, podľa typu a kvality

ubytovania, podľa možností stravovania, prostredia aj možností komunikácie s domorodcami... Dovolenkové "ingrediencie" si objednáваме podľa významu, ktorý im prisudzujeme a v čase, ktorý nám vyhovuje najlepšie. Neraz je najrozhodujúcejším faktorom cena. Niektorí hľadajú vysokohorský adrenalín, ďalší obľubuje kultúrno-historické pamiatky, iný uprednostní potápanie v mori, niektorí zas miluje pokojnú atmosféru kúpeľov - koľko ľudí, toľko chutí. Sú turisti, ktorí hľadajú len pokoj v mieste, kde sa celkom isto nestretnú so susedmi s tromi deťmi tesne pred pubertou, ani s kolegami preferujúcimi dovolenkové alkoholické turnaje. V prvom rade potrebujú to, čo každý dovolenkár: rýchlu a priamu dopravu, čisté a pohodlné ubytovanie so štandardným mediálnym vybavením (TV, internet), stravu podľa svojich predstáv. Možno aj trochu cyklistiky či rybolovu, možno nazáväznu debatu pri dobrom vínu s domáccimi... alebo večerné posedenie v útulnej kaviarničke pri poháriku vína, pri šachu či biliarde... A niektorí možno chcú len dočítať knihu, rozčítanú pred rokom... **Aktívny prístup**

Veľký Biel sa nemôže pochváliť množstvom historických pamiatok, ani polyfunkčným športovým areálom, neusporadúvame drevorezbárske sympóziá, ani folklórne festivaly. Nie sme zvyknutí angažovať sa v spoločných aktivitách - česť výnimkám! Čím by sme teda v rámci turizmu mohli prispieť do obecného produktu CR a zároveň do vlastného rodinného rozpočtu? S trochou odvahy si možno priznáme, že na ubytovanie by sme mohli uvoľniť aj tak neobývané izby po odsťahovaných deťoch, prípadne roky nevyužívané podkrovia. V kólni, zapratanej nepotrebným haraburdím, môžeme parkovať bicykle na prenájom alebo zriadiť biliardovú "sálu", kamarát môže robiť sparring partnera rybárom, ďalší zas pozná vhodné terény na jazdu na štvorkolke (mimo

obce, samozrejme!) či na bicyklový freeride... A zrejme by nebol ani problém usporiadať jesennú poľovačku, stolnotenisový alebo mariášový turnaj!

A ak navyše susedka pečie skvelé oškvarkové pagáče alebo lokše, sused dokáže vytvoriť priam nebeský guláš, priatelia z vedľajšej ulice robievajú neodolateľnú zabíjačku... Spolu s kvalitným vínom, správne vychladeným pivkom a fotografiami na pamiatku sa môže zrodiť nezapomenuteľný gastronomický zážitok, ba aj tradícia návštev turistov.

Zdá sa vám, že niečo z toho dokážeme ponúknuť aj my, obyvatelia Veľkého Bielu? Pravdaže áno, veď to píšem o nás! Mnohí z nás majú alebo vedia čosi, čo inde vôbec nepoznajú. A to láka vyskúšať, porovnávať, hodnotiť!

Ak teda dokážeme hosťom poskytnúť domácu stravu, príjemné ubytovanie a priateľskú atmosféru, nie je to tak málo! Najmä ak si uvedomíme, že ubytovanie v súkromí a priamy kontakt s domáccimi dnes uprednostňuje veľa cestujúcich, ale aj zástupcovia firiem! Oceňujú nižšie ceny za hotelovú kvalitu, ale aj priame a sprostredkované informácie ubytovateľa, ktorý sa v domácom prostredí vyzná a má využiteľné kontakty, v prípade núdze dokáže pomôcť. Ak hosť navyše pohostíme ako rodinu alebo priateľa, stane sa našim neplateným "reklamným agentom" - veď niet nad osobné odporúčania, ktoré poskytuje ten, koho názory si jeho priatelia a známi vážia!

Komplexnú ponuku obecného produktu cestovného ruchu tvorí

množstvo a kvalita individuálnych ponúk. Aj keď máme pocit, že rovnaké ponuky majú všade, nie je to celkom tak. Tie naše môžu byť iné chuťami, spôsobmi realizácie a ponuky, skrátka tým, ako to doká-

žeme iba my! Cestovný ruch je obchod s predstavami, ktoré dokážeme naplniť - ak chceme uspokojiť stovky rozličných chutí, musíme najskôr zistiť, či môžeme našu ponuku ozdobiť tými správnymi ingredienciami. Lebo len tie vytvoria z fádneho múčného posúcha všedného života pizzu jedinečných zážitkov! V predvianočnom čase, keď zvykneme rekapitulovať, si možno nájdeme trochu času zamyslieť sa aj nad naším skrytým potenciálom pre turizmus. A možno si pri štedrovečernej kapustnici, šošovicovej polievke, rybe či šťavnatom rezni so zemiakovým šalátom uvedomíme, že pri našom stole by sa v priebehu roka našli aj tri - štyri miesta pre hostí z iných kútov Slovenska, z Čiech i Maďarska, z Poľska aj Rakúska. To na začiatok...

Na záver otázka - výzva zároveň: poznáte nejaký zaujímavý recept na tradičné veľkonočné jedlo? Pošlite nám ho e-mailom (jbondora@gmail.com) alebo ho v písanej forme vhodte do poštovej schránky na Železničnej 39 - tri námety nafotografujeme a uverejníme v prvom vydaní Bielčana v roku 2010. V jarnom vydaní Bielčana sa zamyslíme nad dobre utajeným kultúrnym potenciálom Veľkého Bielu.

text a foto: Juraj Bondora

Drogová prevencia pre rodičov

1. Strašiakom pre dospelých sú nelegálne drogy. Alkohol, cigarety, kávu vnímame ako spoločensky prijateľné, hoci stále spôsobujú výrazné problémy.
2. Nikde nemáme zaručené, že sa naše dieťa nestretne s nelegálnymi drogami. S legálnymi (alkohol, cigarety, káva) sa takmer dennodenne stretáva.
3. Ak chcem svoje dieťa pred drogami chrániť, musíme mať o nich aspoň základné poznatky, ktoré sú overené odborníkmi.
4. Nespoliehať sa na iných – štát, spoločnosť, odborníci, zákony nemôžu riešiť problémy namiesto nás, pokusy zákonom riešiť problém drogovej prevencie formou zákonných zákazov zatiaľ vždy zlyhali.
5. Každý túži po šťastí a uznaní – ak vieme oceniť svoje dieťa, nemusí hľadať pocit spokojnosti a ocenenia inde.
6. Keď je dieťa neustále negatívne hodnotené, bude si hľadať spoločnosť, kde ho nebudú stále kritizovať, kde sa bude cítiť prijímané. Môže to však byť skupina mladých, kde sa experi-

mentuje s drogami a uznávajú hodnoty a postoje spoločensky nežiaduce.

7. Nik nie je voči droge imúnny. Ak vznikne podozrenie, že dieťa berie drogy (aj keď ešte nemusí byť na nej závislé), treba sa obrátiť na odborníkov (lekár, psychológ, učiteľ, právnik a pod.).
8. Varujúce príznaky: zvýšená únava, zhoršený prospech, zmena priateľov, tajnostkárstvo, výrazné zmeny nálady, strata chuti do jedla, zápach po chemikáliách, strata záujmov, predmety potrebné k užívaniu drog – lyžičky, fľaštičky, zvyšky cigariet, vata, igelitové vrecúška, zápalky, strata cennejších predmetov a peňazí z domácnosti a pod.
9. Každý má právo na omyl – aj ja, aj moje dieťa, ale človek sa z omylov má poučiť a nie ich opakovať.
10. Platí: dôveruj – ale preveruj. Mali by ste dobre poznať svoje dieťa, nepreceňovať ho ani nepodceňovať, poznať jeho priateľov, záujmy, mať naňho primerané nároky, vedieť ako trávi svoj voľný čas, ako sa mu darí v škole, aké má plány do budúcnosti.

Dolánová Ružena

Drogmegelőzésről szülőknek

1. A szülők rettegnek az illegális drogoktól. Az alkohol, a cigaretta, a kávé társadalmilag elfogadottak, mégis komoly problémákat okoznak.
2. Senki sem garantálja, hogy gyermekünk nem kerül kapcsolatba az illegális drogokkal. A legálisakkal (alkohol, cigaretta, kávé) szinte mindennap találkozik.
3. Ha gyermekemet meg akarom védeni a drogoktól, legalább alapvető, szakemberek által alátámasztott ismeretekkel kell róluk rendelkeznem.
4. Nem szabad másokra hagyatkoznom – az állam, a társadalom, a szakemberek, a törvények nem tudják helyettem megoldani a problémákat. Az arra irányuló törekvések, hogy a drogmegelőzés problémáját törvényi korlátozással oldják meg, idáig még mindig kudarcot vallottak.
5. Mindenki elismerésre vágyik és arra, hogy értékeljék – ha képes vagyok ezt megadni gyermekemnek, nem kell az elégedettség és elismerés érzését máshol keresnie.
6. Ha a gyereket állandóan negatívan értékeli, olyan társaságot fog keresni, ahol nem fogják szüntelenül kritizálni, ahol elfogadottnak érzi majd magát. Így azonban fiatalok olyan

csoportjába kerülhet, melynek tagjai drogokkal próbálkoznak, s társadalmilag nemkívánatos nézőpontokat vallanak magukénak.

7. Senki sem immunis a droggal szemben. Ha felmerül annak gyanúja, hogy a gyerek drogot fogyaszt (még nem kell függőnek lennie), szakemberhez (orvos, pszichológus, tanító, jogász stb.) kell fordulni.
8. Figyelmeztető tünetek: fokozott fáradtság, megromlott előmenetel, a baráti kör megváltozása, titkolózás, jelentős hangulatváltozások, étvágytalanság, kémiai vegyszerek szaga, az érdeklődési körök csökkenése, a drogfogyasztáshoz szükséges eszközök előbukkanása – kanalak, kis üvegek, cigarettacsikkek, vatta, nejlonzacskók, gyufa; értékesebb otthoni tárgyak, pénz eltűnése stb.
9. Mindenkinek joga van tévedni – nekem és gyermekemnek is. Az embernek azonban tanulnia kell hibáiból, nem pedig megismételni azokat.
10. Érvényes a szabály: bízz, de ellenőrizz. Jól kell tehát ismernem gyermekemet, nem szabad sem túlértékelnem, sem pedig alábecsülnöm őt. Ismernem kell barátait, érdeklődési körét, képességeinek megfelelő elvárásokat szabad csak vele szemben támasztanom. Tudnom kell, hogyan tölti szabadidejét, hogyan boldogul az iskolában, milyen tervei vannak a jövőre nézve.

Dolánová Ružena

Všimli sme si...

Zarybienie jazera

Dňa 22.októbra 2009 sa vykolnalo zarybienie bielského jazera. Bolo dovezené nasledovné množstvo rýb: kapor K3 - 2600 kg, kapor K1 - 100 kg, zubáč - 40 kg, ostatné - 770 kg. Akciu zastrešoval Slovenský rybársky zväz - Obvodná organizácia Veľký Biel.

Rekonštrukcia mosta cez miestny kanál na Novej ulici

sa uskutočnil z dôvodu zlepšenia prietokových parametrov, čo by v súčinnosti s vykonaným vyčistením melioračného kanála malo v budúcnosti zabrániť záplavám v dotknutej oblasti.

Kolaudácia parku a škôlky

Ospravedlnenie Mgr. Jarmile Frankovej

Týmto by sme sa chceli ospravedlniť pani Mgr. Jarmile Frankovej za to, že bola uvedená ako osoba, ktorá vykonala jazykovú korektúru našich novín, ale na korektúru jej neboli doručené všetky články, ktoré boli v novinách uverejnené. V týchto článkoch sa vyskytli chyby, ktoré nemohla z uvedených dôvodov odhaliť. Za túto malú nepríjemnosť sa ešte raz ospravedľujeme.

Redakcia Bielčana

Jubilanti

BLAHOŽELÁME K ŽIVOTNÉMU JUBILEU

Vo štvrtom štvrtroku 2009 sa jubilea dožili títo naši spoluobčania.

90 roční: Maršovská Terézia

70 roční: Pivarčeková Anna

60 roční: Bučko Jozef

80 roční: Šípošová Terézia

Doronyai Štefan

Wenhardtová Agáta

Vörös František

Horváthová Juliana

Benková Mária

Vajda Ladislav

Szigetiová Katarína

Farkašová Eva

Milič Ljubisav

Dňa 21. novembra 2009 sme pripravovali POSEDENIE PRE JUBILANTOV 80, 85, 90 ročných, tak ako po minulé roky. Bolo pozvaných 19 jubilantov. Deti zo ZŠ pripravovali program, no dva dni predtým sme museli akciu zrušiť pre vysokú chorobnosť pozvaných. Účasť potvrdili len štyria, preto nakúpené darčeky v hodnote 20,00 EUR každému jubilantovi osobne odovzdali Gabika TAKÁCSOVÁ a pán starosta ANTON DANTER priamo jubilantom. Ľutujeme, že sme spoločne nemohli osláviť túto vzácnu chvíľu a dúfame, že sa o rok stretneme pri posedení. Prajeme Vám veľa zdravia a lásky v rodinnom kruhu a príjemné vianočné sviatky. Ďakujeme Vám za všetko, čo ste nám za dali a v priebehu života vytvorili.

90 roční: Maršovská Terézia, Pappová Mária, Legéňová Alžbeta, Kakaš František

85 roční: Neszmérová Apolónia, Laceková Uršula, Kiššová Amália, Mazuchová Barbora

80 roční: Vörös František, Šípošová Terézia, Lengyel Daniel, Dolánová Mária, Klimová Anna, Garayová Jolana
Kuchynková Helena, Fülöppová Matilda, Nagyová Mária, Gálová Marta, Hudáková Mária

Z fondu sociálnej komisie sme rozdali vianočné nákupné poukážky pre 222 spoluobčanov, 75 ročných a starších, v hodnote 17,50 EUR. Poukazy na nákup tovaru dostal každý osobne na Obecnom úrade.

Za Sociálnu komisiu pri Obecnom zastupiteľstve vo VEĽKOM BIELI,
MUDr. Ružena DOLÁNOVÁ, MPH predseda komisie

Noví bielčania

Hana Gulášová

Jakub Slezák

Viktória Pomsahárová

Vítame všetkých nových Bielčanov, ktorí prišli na svet v mesiacoch október, november a december.
Jakub Slezák, Rastislav Sládeček, Hana Gulášová, Viktória Pomsahárová.

Katarínska zábava

Členovia Rodičovského združenia pri MŠ vo Veľkom Bieli zorganizovali v sobotu 21. 11. 2009 tradičnú Katarínsku zábavu, ktorej 12. ročník sa aj tento rok niesol v duchu jednej z najlepších zábav v obci. Vkusne naaranžované stoly, výborné pohostenie a skvelá hudba boli základom pre dobrú tanečnú zábavu, ktorej dôležitou súčasťou bola opäť tombola. Vďaka sponzorom, rodičom a ďalším podporovateľom sa tento rok do tomboly venovalo až 53 hodnotných cien. Vtipne zvolený spôsob žrebovania a vyberania cien bavil hostí viac ako hodinu. Zisk z tomboly potešil o to viac, že z vyzbieranej sumy sa zakúpia vianočné prekvapenia pre našich malých škôlkarov.

Hudobné rytmy tanečnej zábavy pokračovali až do rána a mnohí sa už počas nej dožadovali informácie, kedy sa najbližšie bude konať podobná akcia, aby si ju nenechali ujsť. Už teraz sa všetci tešíme!

Členovia RZ

Október – mesiac úcty k starším

Pri príležitosti „Mesiaca úcty k starším“ som dňa 29. októbra zorganizoval poznávací zájazd do maďarskej Pannonhalmy. Aj keď v nečase, daždivom a sychravom jesennom dni, ale plní zážitkov a poznania sme absolvovali prehliadku nádherného opátstva. Po dobrom obede a občerstvení sme sa vybrali do obchodného centra v Győri, kde sme nákupmi a dobrou kávou završili deň. Najväčším ĎAKUJEM za pekný deň bol potlesk výletníkov.

S úctou Anton Danter, starosta obce

Október – az idősek iránti tisztelet hónapja

Ebből az alkalomból a helyi nyugdíjasokkal részt vettünk az általam szervezett kiránduláson, mégpedig a magyarországi Pannonhalmán. Október 29-én borongós, esős időben indultunk útnak, viszont kárpótolt bennünket az a sok ismeret és élmény, amit az apátság megtekintése folyamán szerettünk. Ezt követően kitünő ebédben és frissítőben volt részünk, s jó hangulatban folytattunk utunkat a Győri üzletközpontba, ahol ki-ki vásárolgott vagy éppen egy jó kávé elfogyasztása mellett döntött. Megérkezésünkkor a hálás résztvevők tapssal nyilvánították ki köszönetüket a szép és sikeres napért.

Tisztelettel Danter Antal, polgármester

Halloween Party

V posledný novembrový deň sa v západnom svete tradične slávi sviatok Halloween (predvečer Všetkých svätých). Keďže tento sviatok je čoraz populárnejší aj u nás, v tento deň sa v kultúrnom dome vo Veľkom Bieli konala historicky prvá Halloween Party, ktorú zorganizovali Lucia Fülöpová a Katarína Horváthová. S prípravami pomáhali aj ďalší priatelia a dokonca aj pán starosta. Symbolom tohto sviatku sú strašidelné masky, vyrezávané tekvice, ale tiež čierne mačky, bosorky alebo kostlivci. A práve preto vstup na túto akciu bol povolený len v originálnom prestrojení. „Strašidlá“, ale tiež čertov, upírov či temných princov alebo princezné vítala hneď pri vchode známa postava zo seriálu Adamsovci - Wednesday. Podával sa chutný elixír lásky, a tiež typicky halloweenské jedlá, ako lalok z divej svine alebo lupiny z dračej hlavy. Nápojový lístok zasa zahŕňal dračiu krv alebo obriu slinu. Záujemcovia si mohli zakúpiť strašidelné doplnky aj priamo na mieste – rovno od predstaviteľov Nožnicovorukého Edvarda a Jokera. O zábavu sa postaral DJ Š.A.R.P., ktorému patrí vďaka za to, že neúnavne hral do tanca a plnil hudobné želania strašidiel. Po rozbehnutí zábavy sa každá maska mohla zúčastniť rôznych súťaží: súťažilo sa v kategóriách najhrôzostrašnejší smiech, najstrašidelnejší výkrik a tiež najlepšia ženská či mužská maska. A keďže ide o netradičný sviatok, aj výhry boli netradičné: výhercovia si odniesli napríklad umelé upírske zuby, medaily alebo dekačnú strigu. V kategórii najlepšia mužská maska zvíťazil Martin Fülöp, ktorý zvolil prestrojenie za Jokera a v kategórii najlepšia ženská maska vyhrala Gabriela Mazáčková ako zombica. Na prvú halloweensku party zavítalo 67 masiek (aspoň toľko ich bolo pri rátaní), zúčastnili sa a skvele sa zabavili mladší i starší a podľa ohlasov môžeme pokojne prehlásiť, že práve toto je jedna z akcií, z ktorých treba vytvoriť tradíciu. Dúfajme teda, že o rok bude vo Veľkom Bieli strašiť zas!

text: Diana Takácsová
foto: Katarína Horváthová

Čas zabíjačiek

December je posledný mesiac v roku, december to nie sú len Vianoce a Silvester, ale aj vôňa medovníkov, punču a čas zabíjačiek. Ani v našej obci ešte nezanikli. Pri dobrých jaterniciach, oškvarkoch, pečienke, tlačénke a iných dobrotách sa stretávajú rodiny a priatelia. Z jednej takej zabíjačky vám prinášame aj zopár fotografií.

V rámci protipožiarnych opatrení dodržiavajte bezpečnosť pri údení, aby ste nedopadli ako udiareň na fotografii.

text: Anton Danter

December – disznóölések ideje

December – az év utolsó hónapja, amiről nemcsak a karácsony, mézeskalács, puncs illata, na meg a szilveszter jut eszünkbe, hanem a hónapra esik. Ilyenkor összejönnek a rokonok, barátok, s készül a sok finomság: hurka, kolbász, disznósajt, töpörtyű stb. Manapság már a faluakban is egyre kevesebb a disznóvágás, s hogy. Nálunk se veszett ki, arról tanúskodnak a mellékelt képek is.

Ui: Füstöléskor ügyeljünk a tűzvédelmi előírások betartására, mert különben úgy járhatunk, mint a szebb napokat látott füstölő is...

Danter Antal

